

Esate įtariamami padarę nusikalstamą veiką

Jūs arba buvote suimti ir nuvežti į policijos komisariatą, arba buvote pakviesti dalyvauti policijos apklausoje.

Litouws

Jums 12–18 metų ir jūs padarėte veiką, kuri prieštarauja įstatymui, pavyzdžiui, vandalizmo aktą, vagystę ar užpuolimą. Policija (ar kita tyrimo tarnyba) galėjo jus sulaikyti, nuvežti į policijos komisariatą ir atlikti tyrimą. Arba jūsų paprašė atvykti į policijos įstaigą, nes policija nori jus apklausti. Kitaip sakant, policija nori su jumis pasikalbėti ir užduoti jums klausimų. Svarbu žinoti, kokios yra jūsų teisės, todėl labai atidžiai perskaitykite šį tekstą. Tada, jei turėsite klausimų, kreipkitės į savo advokatą arba policijos pareigūną.

Jei nebuvote suimti, bet policija paprašė jūsų atvykti į policijos komisariatą apklausai, pereikite prie skyriaus „Kada jums reikės advokato?“.

Buvote sulaikyti ir pristatyti į policijos komisariatą

Kokios yra jūsų teisės?

- Policija turi įvardyti nusikalstamą veiką, kuria jus įtaria.
- Policija paskirs jums advokatą.
- Jei jau žinote, kokio advokato norite, praneškite apie tai policijai.

- Policija perduos jūsų duomenis (vardą, pavardę, adresą, gimimo datą ir kt.) Nyderlandų teisinės pagalbos tarybai (*Raad voor Rechtsbijstand*). Tada ji susisieks su jūsų advokatu.
- Jūsų advokatas dirbs tik jums, o ne policijai.

Informacija tėvams, globėjams ar rūpintojams

Jūsų vaikas įtariamai padaręs nusikalstamą veiką. Šiame informaciniame lape nurodoma, kokias teises jūsų vaikas turės policijos tyrimo metu. Policija turi pranešti, kad jūsų vaikas buvo suimtas ir yra laikomas policijos komisariate arba yra pakviestas atvykti į policijos apklausą. Policija taip pat turi jus informuoti apie likusią tyrimo dalį. Kreipkitės į policiją ir aptarkite galimybes paskambinti vaikui ir jį aplankyti.

Daugiau informacijos

Norėdami gauti daugiau informacijos, apsilankykite Teisinės pagalbos ir konsultacijų centro svetainėje (www.juridischloket.nl, tik olandų kalba) arba skambinkite numeriu 0900 8020 (minutės kaina 0,10 EUR). Pirmadieniais–penktadieniais nuo 09:00 iki 17:00.

- Turėsite susitikimą su **prokuroro padėjėju**, kuris policijoje atlieka vadovaujantį vaidmenį. Šis susitikimas taip pat gali vykti telefonu arba vaizdo skambučiu; mes tai vadiname **pateikimu prokuroro padėjėjui**. Prokuroro padėjėjas jums nurodys, kokios yra jūsų teisės, ir gali užduoti jums klausimų. Neprivalote jį juos atsakyti, bet jei norite – galite. Turite teisę nieko nesakyti – mes tai vadiname **teise tylėti**. Prokuroro padėjėjas taip pat praneš, ko galite tikėtis, ir nuspręs, ar kol kas jus reikės laikyti policijos nuovadoje.
- Gydytojas arba asmuo, dirbantis gydytojui, gali patikrinti, ar jūsų sveikata leidžia jus apklausti arba atlikti kitą policijos tyrimą. Jei reikia, policija, jūsų advokatas, tėvai (arba globėjai ar rūpintojai) arba jūs pats galite prašyti suteikti medicininę pagalbą. Gydytojas gali nuspręsti, kad policija turėtų šiek tiek palaukti prieš jus apklausiant arba pradėdant kitą policijos tyrimą. Ši medicininė apžiūra nemokama.
- Jei olandiškai kalbate ir suprantate tik šiek tiek arba visai nieko nesuprantate, turėsite teisę į vertėjo pagalbą. Vertėjo paslaugos nemokamos. Turėsite teisę perskaityti **bylos dokumentus** (kuriuos policija pateikė jūsų bylai). Jūsų advokatas galės jūsų vardu prašyti prokuratūros šių bylos dokumentų.
- Jei olandiškai kalbate ir suprantate tik šiek tiek arba visai nieko nesuprantate, turėsite teisę perskaityti svarbias bylos dalis savo kalba, kad galėtumėte jas suprasti.

Ką dar reikia žinoti?

- Policija turi pranešti jūsų tėvams (arba jūsų globėjui ar rūpintojams), kad esate policijos komisariate ir kol kas būsite ten laikomi. Jei neturite tėvų (arba globėjų ar rūpintojų) arba policija negali su jais susisiekti, policija paprašys jūsų nurodyti suaugusįjį, kuriam gali paskambinti. Jei nenurodysite policijai suaugusiojo, kuriam norėtumėte paskambinti, policija susisieks su Vaikų globos ir apsaugos valdyba (Raad voor de Kinderbescherming).
- Vaikų globos ir apsaugos valdyba – tai organizacija, kuri nustato, kokia bausmė ir (arba) pagalba jums turi būti skirta. Ji įvertina jūsų situaciją, ką padarėte ir kokio tai sunkumo veika.
- Jūsų tėvams (arba globėjams ar rūpintojams) bus leista su jumis susisiekti ir jus aplankyti policijos komisariate.
- Jei negyvenate Nyderlanduose, galite paprašyti policijos susisiekti su jūsų šalies ambasada.

Laikymas policijos komisariate

- Jei esate įtariamasis nusikaltimu, pavyzdžiui, įžeidimu, policija gali jus laikyti komisariate ne ilgiau kaip

- 6 valandas, neįskaitant naktinio laiko (nuo 00:00 iki 09:00). Taigi, policija privalo jus paleisti ne vėliau kaip po 6 valandų.
- Jei esate įtariamasis sunkiu nusikaltimu, pvz., vandalizmu, vagyste ar užpuolimu, policija gali jus laikyti komisariate ne ilgiau kaip 9 valandas, neįskaitant naktinio laiko (nuo 00:00 iki 09:00). Praėjus 9 valandoms, policija gali nuspręsti jus laikyti policijos nuovadoje ilgiau. Laikotarpis gali būti pratęstas ne ilgiau kaip trims papildomoms dienoms. Kai kuriais atvejais policija gali jus sulaikyti dar tris dienas. Taigi, blogiausiu atveju policijos komisariate būsite laikomi šešias dienas. Mes tai vadiname **policijos areštu**.
- Jei buvote sulaikyti vakare, policija gali nuspręsti atidėti jūsų apklausą. Esant tokiai situacijai, policija susitarus, kad jūs ir jūsų tėvai (arba globėjai ar rūpintojai) kitą dieną grįšite į policijos komisariatą apklausai policijoje; jums bus leista grįžti namo, bet kitą dieną turėsite grįžti į komisariatą.
- Jei policija skyrė jums areštą, kartais jums bus leista miegoti kitur (pavyzdžiui, namuose). Tačiau kitą dieną būsite laikomi policijos komisariate. Kaip tai vyks, nuspręs policija ir prokuroras.
- Jei prokuroras mano, kad jūsų areštą reikia pratęsti, teismas nuspręs, ar tai įmanoma. Šioje situacijoje būsite išsiųsti į nepilnamečių sulaikymo centrą ir nebebūsate laikomi policijos komisariate.
- Jei nesutinkate su sulaikymu ar teismo sprendimu pratęsti policijos areštą, galite pasitarti su advokatu.
- Jei policijos areštas nebereikalingas, policija turi jus paleisti.

Kada jums reikės advokato?

- Jei policija jus apklaus, ji pasirūpins, kad jums būtų suteiktas advokatas. Advokatas atstovaus jums ir imsis veiksmų tik aptaręs juos su jumis. Advokatas privalo laikytis kliento konfidencialumo reikalavimo. Kitaip sakant, viskas, ką pasakysite savo advokatui, likstarp jūsų. Advokatas neturi teisės be jūsų leidimo atskleisti nieko, ką sužinojo iš jūsų.
- Jei buvote sulaikyti, turite advokatą ir norite, kad jis atvyktų į policijos komisariatą, praneškite apie tai policijai. Ji susisieks su jūsų advokatu.
- Jei buvote pakviesti dalyvauti policijos apklausoje, jums taip pat bus paskirtas advokatas. Kvietimo laiške, kurį policija išsiuntė jūsų namų adresu, nurodoma, ką daryti, jei jau turite advokatą ir norite pasinaudoti jo paslaugomis.
- Advokato paslaugos paprastai yra nemokamos. Priešingu atveju policija jums praneš.

Policijos apklausa: pokalbis su policija

- Policijos pareigūnas ar pareigūnai pasikalbės su jumis ir galės jums užduoti klausimų.

Prieš policijos apklausą

- Jei buvote sulaikyti, pas jus kaip įmanoma greičiau atvyks advokatas, kuris jus konsultuos. Policijos pareigūnas ar pareigūnai gali jus apklausti tik po to, kai pasikalbėsite su advokatu. Šiek tiek užtruks, kol advokatas atvyks į policijos komisariatą – gali prireikti maždaug dviejų valandų.
- Jei buvote sulaikyti, prieš apklausą policijoje pasikalbėsite su savo advokatu. Jis paklaus jūsų, kas atsitiko, ir nurodys, ko galite tikėtis. Viskas truks apie pusvalandį, bet prireikus bus galima skirti daugiau laiko.
- Policija nežinos, kas kalbama tarp jūsų ir advokato.
- Jei reikės, jums bus paskirtas vertėjas, kuris padės susikalbėti su advokatu. Jei naudositės vertėjo paslaugomis, vertėjui nebus leista pasakoti nieko apie tai, kas vyko susitikime.
- Jei policija jus pakvietė dalyvauti policijos apklausoje, prieš vykdami į policijos komisariatą pasikalbėsite su advokatu. Jis žinos, kada prasideda policijos apklausa ir pasirūpins, kad komisariate būtų laiku.
- Advokatas jums nurodys informaciją apie policijos apklausą ir aptars, ką geriausia daryti ar sakyti. Advokatas taip pat gali susisiekti su jūsų šeima, viršininku ar darbovieta ir pranešti, kad esate policijos komisariate. Tai bus daroma tik tuo atveju, jei to pageidausite.

Per policijos apklausą

- Policijos apklausai prasidėjus, jus apklausiantis (-ys) policijos pareigūnas (-ai) gali užduoti jums klausimų.
- Neprivalote j juos atsakyti (bet jei norite – galite). Turiteteisę tylėti.
- Jei nesuprantate, ką sako policijos pareigūnai, nedvejodami apie tai praneškite. Jie turi perfrazuoti savoxpasisakymus, kad paaiškintų, ką turi omenyje.
- Jei reikės, jums bus paskirtas vertėjas, kuris talkins policijos apklausoje.

Teisininkas policijos apklausoje

Jūsų advokatas sėdės šalia jūsų policijos apklausos patalpoje ir galės:

- per visą apklausą policijoje likti patalpoje;
- pateikti pastabas policijos apklausos pradžioje ir pabaigoje;

- užduoti klausimus policijos pareigūnui (-ams);
- klausti, ar suprantate, kas sakoma;
- užtikrinti, kad nesate verčiami ką nors sakyti;
- įsitikinti, kad nebijote policijos pareigūno (-ų);
- prašyti kuriam laikui nutraukti apklausą. Tada advokatas galės su jumis pasikalbėti vienas. Taip pat galite prašyti pasikalbėti su savo advokatu. Jei to prašote per dažnai, policijos pareigūnas (-ai) gali atsisakyti vykdyti jūsų prašymą.

Policijos apklausos filmavimas arba įrašymas

- Kartais policija turi įrašyti policijos apklausą naudojant kamerą ir (arba) mikrofoną. Tai taikoma, kai dėl sunkaus nusikaltimo buvo sunkiai sužalotas asmuo. Apklausos policijoje filmavimui arba įrašymui taikomos taisyklės. Jei policija daro vaizdo ar garso įrašus, ji turi jums tai pranešti policijos apklausos pradžioje.

Policijos apklausoje dalyvauja tinkamas suaugusysis

- Jei policija ketina jus apklausti, turite teisę, kad policijos apklausos patalpoje su jumis būtų asmuo, kuriuo pasitikite (**tinkamas suaugusysis**). Tai gali būti jūsų tėvas ar mama arba kitas suaugęs asmuo. Jei norite, kad dalyvautų tinkamas suaugusysis, nurodykite tai savo advokatui ir policijai. Neprivalote turėti tinkamo suaugusiojo.
- Tinkamam suaugusiajam leidžiama tik klausytis. Kitaip tariant, jiems leidžiama sėdėti šalia jūsų, bet neleidžiama nieko sakyti. Tinkamas suaugusysis turi būti ne jaunesnis nei 18 metų ir negali būti susijęs su nusikaltimu, kurio padarymu esate įtariami.
- Policija kartais gali atsisakyti leisti, kad su jumis būtų tinkamas suaugusysis per apklausą policijoje. Tačiau tam reikalingas prokuroro leidimas.

Protokolas

- Bus parengtas jūsų apklausos policijoje protokolas. Mes jį vadiname **tarnybiniu protokolu**. Tai svarbus protokolas, kuriame surašyta, ką sakėte per apklausą policijoje. Tai jūsų pasakojimas apie tai, kas įvyko.
- Prokuroras, o kartais ir teismas, perskaitys jūsų pasisakymus. Svarbu atidžiai perskaityti, kas parašyta protokole. Jei jūsų skaitymo įgūdžiai nėra labai geri, paprašykite policijos pareigūno (-ų), kad perskaitytų už jus.
- Jei sutinkate su protokolu, policijos pareigūnas (-ai) paprašys jo apačioje įrašyti savo vardą, pavardę ir pasirašyti. Jei nesutinkate su protokolu, paprašykite policijos pareigūno (-ų) jį pakeisti. Advokatas taip pat gali padėti patikrinti, ar protokolas yra tikslus.

Po policijos apklausos

- Kai baigsis policijos apklausa ir neberekės jūsų laikyti policijos komisariate, jums bus leista grįžti namo. Kartais teks šiek tiek palaukti, nes policija gali norėti jums užduoti dar kelis klausimus. Jei turėsite pasilikti, policija jus informuos apie tolesnę eigą. Kartais bus dar viena policijos apklausa.
- Jei teks pasilikti, jums bus paskirtas susitikimas su Vaikų globos ir apsaugos valdybos darbuotoju. Jis įvertins, kaip jums sekasi ir ar jums reikia pagalbos. Valdyba patikrins jus ir išnagrinės jūsų situaciją bei patars prokurorui ar teismui, kokia bausmė (ar pagalba) jums būtų tinkamiausia.
- Prokuroras nuspręs, ar jus paleisti, ar sulaikyti dar ilgiau. Jei būsite sulaikyti ilgiau nei tris dienas, galimai pratęsiant terminą dar trimis dienomis (**policijos areštas**), sprendimą priims šeimos teismas. Šis laikas bus skaičiuojamas atskirai nuo arešto laiko, praleisto policijos komisariate.
- Policija kuo greičiau jums praneš apie prokuroro sprendimą. Sprendimas gali būti priimtas ne iš karto, gali praeiti šiek tiek laiko, kol būsite apie jį informuoti.
- Jei buvote sulaikyti ir jums leista grįžti namo, policija paskambins jūsų tėvams (arba globėjams ar rūpintojams) ir paprašys, kad jus pasiimtų.

Kolofonas Dokumentą parengė:

Teisingumo ir saugumo ministerija,
P.O. Box 20301 | 2500 EH | Haga

2022 m. gegužė | 22403201

Šis informacinis lapas nesuteikia jokių teisių.

